

Пациенттің құқықтары мен міндеттері

1. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексінің (бұдан әрі – Кодекс) 134-бабына сәйкес пациенттердің құқықтары:

Пациенттің:

- 1) профилактика, диагностика, емдеу процесінде лайықты емдеу, олардың мәдени және жеке құндылықтарын құрметтеу;
- 2) қандай да бір кемсітушілік факторлардың әсерінсіз тек медициналық критерийлер негізінде айқындалатын тәртіппен медициналық көмек көрсету;
- 3) шұғыл және шұғыл көмек көрсету жағдайларын қоспағанда, дәрігерді немесе тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек көрсететін медициналық ұйымды таңдау, ауыстыру;
- 4) медициналық ұйымда дыбыс және (немесе) бейнебақылау және жазу жүргізіліп жатқаны туралы хабарлама;
- 5) медициналық технологияның қазіргі деңгейі мүмкіндік беретін дәрежеде азапты жеңілдету;
- 6) ақпарат алу (мүмкін болатын қауіптер мен артықшылықтар, емдеудің ұсынылатын және баламалы әдістері туралы мәліметтер, емдеуден бас тартудың ықтимал салдары туралы ақпарат, пациентке қолжетімді нысанда диагноз, болжам және емдеу жоспары туралы ақпарат, сондай-ақ емдеу әдістерін түсіндіру оны үйге шығару немесе басқа медициналық ұйымға ауыстыру себептері) және олардың денсаулық жағдайы және консультация өткізу туралы тәуелсіз пікірі;
- 7) көру және (немесе) есту қабілеті бұзылған адамдар үшін қолжетімділікті ескере отырып, олардың құқықтары мен міндеттері, көрсетілетін қызметтер, ақылы қызметтердің құны және төлем мөлшері, оларды көрсету тәртібі туралы ақпарат алу; тағайындалған дәрі; оған медициналық қызмет көрсететін медицина қызметкерлері;
- 8) оқу процесіне қатысудан бас тарту, сондай-ақ емдеу-диагностикалық процедуралар кезінде үшінші тұлғалардың қатысуы;
- 9) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де құқықтар.

2. Пациенттің құқықтары туралы ақпарат медициналық ұйымдардың көрнекі үгіт-насихат орындарында орналастырылады.
3. Медициналық көмек пациенттің медициналық көмек алуға негізделген келісімін алғаннан кейін көрсетіледі. Пациенттің инвазиялық араласуға ақпараттандырылған келісімі уәкілетті орган бекіткен нысан бойынша ресімделеді.
4. Науқас өзінің денсаулық жағдайы туралы ақпарат хабарлануы тиіс адамды тағайындай алады. Денсаулығының жай-күйі туралы мәліметтер оның денсаулық жағдайын ескере отырып, науқасан жасырылуы және пациенттің жұбайына, оның жақын туыстарына немесе заңды өкілдеріне хабарлануы мүмкін.
5. Пациенттердің құқықтарын қорғауды мемлекеттік органдар, денсаулық сақтау ұйымдары, қоғамдық бірлестіктер өз құзыреті шегінде жүзеге асырады.

135-бап. Пациенттердің міндеттері

1. Науқас міндетті түрде:
 - 1) олардың денсаулығын сақтау және нығайту бойынша шаралар қабылдау;
 - 2) медицина қызметкерлерімен қарым-қатынаста құрмет пен әдептілік таныту;
 - 3) дәрігерге ауруды диагностикалау және емдеу үшін қажетті барлық ақпаратты беру; медициналық араласуға келісім бергеннен кейін медицина қызметкерлерінің нұсқауларын қатаң сақтау;
 - 4) ішкі тәртіп ережелерін сақтауға және медициналық ұйымның мүлкіне қамқорлық жасауға, медициналық көмек алу кезінде медициналық персоналмен ынтымақтасуға;
 - 5) диагностикалау және емдеу процесінде, сондай-ақ айналадағыларға қауіп төндіретін аурулар немесе оларға күдік туындаған кезде олардың денсаулық жағдайының өзгеруі туралы медициналық қызметкерлерді уақтылы хабардар етуге;
 - 6) басқа пациенттердің құқықтарын бұзатын әрекеттерді жасамау;

7) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де міндеттерді орындау.

2. Пациенттердің осы баптың 1-тармағының 2), 3) және 5) тармақшаларында көрсетілген міндеттері стационарда ауру балаға күтімді тікелей жүзеге асыратын ата-анасына немесе өзге де адамдарға қолданылады.

136-бап. Медициналық көмектен бас тарту құқығы

1. Осы Кодекстің 137-бабында көзделген жағдайларды қоспағанда, пациент немесе оның заңды өкілі медициналық көмектен бас тартуға құқылы.
2. Науқасқа немесе оның заңды өкіліне медициналық көмек көрсетуден бас тартқан кезде медициналық қызметкер науқасқа немесе оның заңды өкіліне қол жетімді нысанда ықтимал зардаптар туралы түсініктеме береді.
3. Медициналық көмек көрсетуден бас тарту ықтимал салдарын көрсете отырып, медициналық құжаттамада, оның ішінде электрондық форматта ресімделеді және пациент немесе оның заңды өкілі, сондай-ақ медицина қызметкері қол қояды. Пациент немесе оның заңды өкілі медициналық көмек көрсетуден бас тарту туралы қол қоюдан бас тартқан жағдайда, бұл туралы медициналық құжаттамаға, оның ішінде электрондық форматта тиісті жазба жасалады және оған медицина қызметкері қол қояды.
4. Кәмелетке толмаған немесе әрекетке қабілетсіз адамның заңды өкілдері осы адамдардың өмірін сақтап қалу үшін қажетті медициналық көмектен бас тартқан жағдайда, медициналық ұйым олардың мүдделерін қорғау үшін қорғаншылық және қамқоршылық органына және (немесе) сотқа жүгінуге құқылы.

137-бап Пациенттің келісімінсіз медициналық көмек көрсету

1. Пациенттің келісімінсіз медициналық көмек көрсетуге келесі тұлғаларға жол беріледі:

- 1) өз еркін білдіруге мүмкіндік бермей, шок, кома жағдайында;

- 2) басқаларға қауіп төндіретін аурулармен;
 - 3) ауыр психикалық бұзылулармен (аурулармен);
 - 4) қоғамға қауіпті іс-әрекет жасаған психикасының бұзылуымен (ауруымен).
2. Кодекстің 78-бабының 2-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, кәмелетке толмағандарға медициналық көмек көрсетуге келісімді, ал сот әрекетке қабілетсіз деп таныған адамдарға келісімді олардың заңды өкілдері береді.
3. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген адамдардың келісімінсіз медициналық көмек көрсету туралы шешімді кеңес, ал кеңесті шақыру мүмкін болмаған жағдайда, медициналық ұйымның лауазымды адамдарын хабардар ете отырып, тікелей медицина қызметкері қабылдайды.
4. Пациенттің келісімінсіз медициналық көмек көрсету осы баптың 1-тармағында көзделген негіздер жойылғанға дейін жалғасады.